

EL CONSORCI DEL PARC DE L'ESPAI D'INTERÈS NATURAL DE GALLECS

Gallecs és un espai agroforestal periurbà de 733,52 hectàrees, situat a 15 quilòmetres al nord de Barcelona, que té importants funcions agràries, ecològiques, paisatgístiques, culturals i educatives, i esdevé un pulmó verd al servei de la regió metropolitana de Barcelona i d'un entorn intensament urbanitzat de 150.000 habitants.

Aquest territori, conformat principalment per 515 ha de superfície agrària útil, 62 ha de massa forestal i 63 edificacions, va ser qualificat com a sistema general d'espais lliures públics d'àmbit supramunicipal en el **Pla Director Urbanístic** aprovat l'abril de 2005, document que va posar fi a un conflicte urbanístic iniciat l'any 1970 amb la delimitació de l'ACTUR Santa Maria de Gallecs. En data 20 d'octubre de 2009, l'àmbit de Gallecs va ser inclòs al **Pla d'Espais d'Interès Natural** (PEIN).

El Consorci del Parc de l'Espai d'Interès Natural de Gallecs és l'òrgan gestor. El Consorci es va constituir l'any 2006 i està format pel Departament de Territori i Sostenibilitat i l'Institut Català del Sòl de la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments de Mollet del Vallès, Santa Perpètua de Mogoda, Palau-solità i Plegamans, Paret del Vallès, Lliçà de Vall i Montcada i Reixac.

La **missió del Consorci** és la protecció i millora dels valors ecològics, paisatgístics, agrícoles, forestals i productius del seu àmbit, mitjançant línies estratègiques a llarg termini i programes de gestió anuals, amb l'objectiu de consolidar l'espai i garantir la seva viabilitat en l'àmbit de l'agricultura, el patrimoni natural i arquitectònic, el lleure, l'educació ambiental i la cultura. Tot això d'acord amb els seus estatuts, les directrius del Pla Director Urbanístic, del Pla Especial del Parc Territorial de l'espai rural de Gallecs, actualment pendent de l'aprovació inicial i dels planejaments municipals dels sis municipis que integren el Consorci.

La **finalitat** de la gestió de Gallecs és posar en valor aquest espai rural mitjançant l'agricultura ecològica, amb l'objectiu d'aconseguir un equilibri entre l'activitat agrària (element principal per a la sostenibilitat econòmica i social de l'espai), el medi natural i l'ús públic.

Les línies estratègiques del Consorci es basen en:

- Regularitzar els habitatges, usos i activitats, públiques i privades que es desenvolupen a l'espai rural de Gallecs.
- Establir en tot el sòl agrari de l'espai un model de gestió agrícola econòmicament i socialment viable, respectuós amb el medi ambient mitjançant l'agricultura ecològica, que fomenti la qualitat dels aliments i el comerç de proximitat, la incorporació de joves agricultors per garantir el relleu generacional, que contribueixi a la mitigació del canvi climàtic i que fomenti l'associacionisme agrari.
- Afavorir i potenciar la biodiversitat del territori d'acord amb la seva condició d'Espai d'Interès Natural (EIN).
- Aconseguir un espai de qualitat integrat en el territori on l'ús públic es desenvolupi en harmonia amb el medi natural.
- Dinamitzar i fomentar les activitats socials i culturals del territori.
- Donar a conèixer el patrimoni natural, agrícola i cultural de Gallecs.
- Dotar l'espai de l'infraestructura necessària pel seu desenvolupament.

- Mantenir i fomentar la presència de l'Espai Rural de Gallecs en les xarxes associatives a nivell estatal i europeu en relació als espais protegits, periurbans, agraris i naturals.

DESCRIPCIÓ DEL PLA DE GESTIÓ 2019

El pla de gestió anual per l'exercici 2019 pretén donar continuïtat a les línies estratègiques del Consorci de Gallecs, descrites anteriorment, que es basen principalment en la regularització dels usos públics i patrimonials de Gallecs, el manteniment del patrimoni arquitectònic i natural, el recolzament a l'agricultura ecològica i la divulgació i dinamització de l'espai.

El pla comptarà amb un pressupost de 391.260,93 €.

Les principals actuacions que es proposen són:

1. Planificar la regularització dels usos públics i patrimonials de Gallecs.
2. La realització de tasques de gestió, manteniment i conservació del patrimoni i de l'ús públic.
3. La dinamització, promoció i divulgació del Parc de l'Espai d'Interès Natural de Gallecs.
4. La dinamització del teixit agrari del territori i la recerca agrícola.
5. La realització d'estudis i projectes dins del marc del medi natural.
6. Les activitats associatives, els treballs en xarxa i la realització d'activitats amb voluntariat.
7. Altres serveis i actuacions.

1. PLANIFICAR LA REGULARITZACIÓ DELS USOS PÚBLICS I PATRIMONIALS DE GALLECS

Amb la finalitat de preservar, dinamitzar i fer compatibles els valors agraris, naturals i socials del Parc territorial de Gallecs, durant els darrers anys des d'Incasòl i amb la col·laboració del Consorci de Gallecs s'ha treballat en l'elaboració d'un projecte unitari que abasta l'ordenació del territori, la preservació de les edificacions singulars i la regularització de la situació possessòria de l'àmbit. A tal efecte, s'han redactat de manera coordinada els instruments urbanístics i de gestió necessaris per dur a terme l'esmentat projecte en la seva globalitat. Els trets fonamentals d'aquests documents són els que es descriuen a continuació:

- En primer lloc, el Pla Especial Urbanístic del Parc territorial de Gallecs, que té com a finalitat establir les condicions, mesures i normes necessàries per ordenar tot l'espai del Parc, potenciant els seus valors ecològics, paisatgístics, agrícoles, forestals i productius.
- En segon lloc, el Catàleg de masies i cases rurals del Parc territorial de Gallecs, que ha de permetre recuperar les masies i cases rurals de l'àmbit del parc que per raons arquitectòniques, històriques, ambientals i paisatgístiques o socials calgui preservar amb la finalitat de mantenir l'espai rural
- En tercer lloc, el Pla de Gestió Patrimonial del Parc territorial de Gallecs, que té com a finalitat plantejar les estratègies necessàries per tal de definir el model de gestió del patrimoni de l'àmbit del Parc, tant pel que fa al sòl agrícola com les edificacions.

Així doncs, actualment estan redactats el Pla Especial Urbanístic, el Document Inicial Estratègic, el Catàleg de masies i cases rurals i el Pla de Gestió Patrimonial.

2. LA REALITZACIÓ DE TASQUES DE GESTIÓ, MANTENIMENT I CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI I DE L'ÚS PÚBLIC

Les principals tasques a realitzar en el patrimoni natural i en relació a l'ús públic de l'espai rural són:

- Projecte d'adequació de l'àrea de lleure de Can Mainou.
- Arranjament de l'entrada al Parc de Santa Perpètua de Mogoda (camí dels castanyers) i de Lliçà de Vall, dins de l'àmbit del Consorci de Gallecs.
- Adequació de l'entorn de la masia de Can Vila.
- Actuacions pel control poblacional de la fauna que està esdevenint plaga en el territori (conill, tudó i colom roquer).
- Donar a conèixer la senyalització informativa i de guiatge del Parc de l'Espai d'Interès Natural de Gallecs. L'objectiu de l'actuació és ordenar els usos públics de l'EIN de Gallecs, mitjançant la senyalització de l'Espai, que regula els accessos i les activitats que s'hi desenvolupen, i facilitar la visita i descoberta dels valors naturals del Parc per tal de promoure'n el seu coneixement mitjançant les noves tecnologies.
- El manteniment de l'espai verd: esbrossades de matolls amb mitjans manuals i mecànics, trituració de restes vegetals i altres.
- El manteniment i conservació de camins: paviments, drenatges, marges i tanques.
- La neteja de l'espai: grafit, brossa i runes, etc.
- La realització de tasques de gestió forestal i de prevenció d'incendis: franges de seguretat, aclarides i esbrossades selectives del sotabosc.
- El manteniment de les zones humides: aiguamolls de can Salvi i bassa de can Benito, Basses de can Jornet i del Torrent dels Oms.
- El manteniment i adequació dels punts de repòs.
- El manteniment de les infraestructures per a la dinamització del parc.
- L'adequació de nous espais pel foment d'hàbitats naturals.
- El manteniment de l'arbrat existent i de nova plantació: reg, poda i substitucions.
- La reparació del moli de Can Blanc.

Les principals actuacions a realitzar en relació al patrimoni arquitectònic són:

- La redacció del projecte de rehabilitació de Can Cruz. Equipament que preveu acollir entre d'altres el centre de recerca en agroecologia de la mediterrània, el centre d'interpretació de l'EIN i la seu del Consorci de Gallecs (redacció per part d' Incasòl).
- Redacció del projecte de rehabilitació de l'annex de Can Jornet.
- Avantprojecte d'ordenació de l'entorn de l'església de Santa Maria de Gallecs i de la construcció d'un punt d'informació i espai de tast (actuació vinculada al projecte AGRI-URBAN).

En relació a les inversions, es preveu:

- Millorar la infraestructura del mobiliari urbà del Parc per atendre les necessitats de l'espai en relació a l'augment de visitants i usuaris dels darrers anys.
- Dotar d'un mitja de transport més sostenible per a les tasques de gestió dins de l'àmbit del Parc, amb l'adquisició de dues bicicletes elèctriques.

Dins d'aquest marc es preveu l'execució de les següents actuacions per a la millora i integració paisatgística dins de l'EIN de Gallecs amb la finalitat de protegir la seguretat de les persones, la salubritat de l'entorn i el paisatge de Gallecs que seran executades directament per l'Incasòl amb el suport del Consorci:

- Desmuntatge de les edificacions de construcció senzilla i de coberts situats al bosquet de Can Farra.
- Adequació de l'entorn i de l'edificació de Can Xalet.

Les feines de manteniment i conservació del patrimoni natural, es realitzaran majoritàriament amb empreses de reinserció laboral i aquelles tasques que requereixin de maquinària més específica es portaran a terme amb empreses especialitzades, ja que el Consorci no disposa de brigada de manteniment.

El Consorci manté un conveni de col·laboració amb el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya per proporcionar activitats adequades per a l'execució de la pena de treballs en benefici de la comunitat, personal que realitzarà tasques de manteniment i de neteja a l'espai rural.

3. LA DINAMITZACIÓ, PROMOCIÓ I DIVULGACIÓ DEL PARC DE L'ESPAI D'INTERÈS NATURAL DE GALLECS

Durant el 2019 es continuarà amb les tasques per portar a terme el projecte Mira'ns i guanya mirades, que té l'objectiu d'aconseguir finançament per microprojectes relacionats amb les activitats i la gestió del territori i alhora donar a conèixer al sector empresarial i a altres ens l'espai rural de Gallecs i les activitats i projectes que se'n poden derivar.

En relació a l'educació ambiental, des del Consorci, es potenciaran les activitats de l'oferta pedagògica que es porten a terme amb les entitats vinculades al territori i especialitzades en les diverses temàtiques que presenta l'oferta com ara l'agricultura ecològica, la fauna, la flora, etc...

Per altra banda, amb la col·laboració de les entitats vinculades al territori (Associació Agroecològica de Gallecs, Associació de Veïns de Gallecs, Ateneu de Gallecs, Defensa de Rèptils i Amfibis de Gallecs, Convivium Slow Food, l'Escola de Natura de Parets, ...) es continuarà realitzant el desenvolupament de les activitats culturals, fires i festes amb l'objectiu de donar a conèixer la gestió i l'espai rural de Gallecs. En aquest sentit es proposen principalment les següents actuacions:

- Calçotada popular de Gallecs (març)
- Participació a REFRESH Final Conference pel no malbaratament alimentari: <https://eu-refresh.org/conference2019> (9 i 10 maig).
- Fira Mogoda (27 i 28 d'abril).
- Dia del medi ambient i benvinguts a pagès dins del marc de la setmana BIO (1 i 2 juny)
- Activitats i tallers pel foment de l'alimentació saludable i la salut (del maig al desembre)
- Festa Major de Gallecs (juliol)
- Programa Fira't a Gallecs (tardor):
  - Fira de l'espelta (octubre)
  - Fira de la mongeta del ganxet, la lletia pardina i el cigró menut (novembre)
- Gallecs amb la Marató (desembre)
- Altres fires vinculades amb els municipis que integren el Consorci.

Totes aquestes activitats s'incorporaran a la web del Consorci i es difondran a les xarxes socials mitjançant twitter, facebook i Instagram del Consorci de Gallecs:

@GallecsInfo

<https://www.facebook.com/consorcigallecs>

Instagram @espairuralgallecs

4. LA DINAMITZACIÓ DEL TEIXIT AGRARI DEL TERRITORI I LA RECERCA AGRÍCOLA

L'agricultura constitueix la major part de l'espai amb una superfície de 515 hectàrees que representa el 75 % del territori i una extensió de 200 ha en agricultura ecològica.

La dinamització del teixit agrari de Gallecs, amb la potenciació del relleu generacional de les explotacions agràries del territori, l'aplicació del pla de reconversió a l'agricultura ecològica, el foment dels productes de Gallecs (producció, comercialització i formació) i la vinculació amb els menjadors escolars, es realitzarà amb la col·laboració amb l'Associació Agroecològica de Gallecs.

Els projectes agraris i de dinamització que es preveuen portar a terme durant el 2019 seran principalment:

- **Projecte agroecològic pel foment de l'alimentació saludable als menjadors escolars i a la ciutadania en general i la creació d'un comerç on line amb els productes del territori.** L'objectiu del projecte és fomentar mitjançant els productes de Gallecs l'alimentació saludable als menjadors escolars, als centres d'Educació Especial i a la ciutadania en general i crear ocupació amb persones amb risc d'exclusió. Aquest projecte compta amb la finca de Can Qildo i una part de la finca de Can Vila i es gestiona directament des del Consorci conjuntament amb la SAT Agroecològica de Gallecs. La implantació del comerç on line es portarà a terme dins del marc del projecte AGRI-URBAN.
- **Projecte de Biodiversitat cultivada, ajut sol·licitat al DAAM pel període 2015-2019.** L'objectiu principal del projecte és el foment, la promoció i la millora en l'ús de varietats locals d'horta, cereals i lleguminoses a l'àmbit de l'espai d'interès natural de Gallecs en agricultura ecològica i com a conseqüència l'augment de la biodiversitat cultivada. Alhora es

pretén fomentar el coneixement d'aquestes varietats entre tots els sectors productius i de la població mitjançant el comerç local i de proximitat amb la marca "producte de Gallecs" i l'intercanvi d'experiències i d'informació mitjançant activitats divulgatives i informatives.

Són altres objectius del projecte :

- Caracteritzar diverses varietats locals existents a l'àmbit o de les que hi ha referències del seu cultiu ancestral i que s'inscriguin en el Catàleg de varietats locals existents a Catalunya.
- Promoure la transferència varietal entre generacions i entre bancs, entitats i pagesos.
- Ampliar la presència de varietats locals a les fires de l'àmbit.
- Realitzar la prospecció varietal en algunes de les explotacions agrícoles de l'entorn.
- Treballar en la recerca i innovació i en la implantació de diverses varietats de blats antics panificables, els ordis cervesers per a producció de cervesa artesana, la civada pelada per alimentació humana, i altres varietats hortícoles com ara la mongeta paretana en què des del Consorci es continuarà donant suport a la iniciativa de l'Ajuntament de Paret del Vallès per a la recuperació d'aquest cultiu.
- Durant el 2019 es caracteritzarà el blat Xeixa de Vall i el blat Canet i es conrearan més de 34 varietats locals i tradicionals.

En l'àmbit de la recerca, el Consorci de Gallecs continuarà amb la col·laboració amb el Grup de Recerca emergent Ecologia dels Sistemes Agrícoles (Agroecosystems) de la Universitat de Barcelona. Durant el 2019 es continuarà amb els projectes de recerca que es citen a continuació i que corresponen a la convocatòria Era-Net CORE Organic Plus (<http://www.coreorganic.org/>) i altres projectes europeus (H2020) i nacionals:

- **SoilVeg: Improving soil conservation and resource use in organic cropping systems for vegetable production through introduction and management of Agro-ecological Service Crops (ASC).**
- **EcoStack (H 2020) Stacking of ecosystem services: mechanisms and interactions for optimal crop protection, pollination enhancement, and productivity.**
- **Estudi de l'eficàcia de la gestió de les cobertes vegetals mitjançant el "roller crimper" i la llaurada reduïda en línies i el seu efecte sobre el control de la flora arvensis i la producció vegetal en sistemes hortícoles ecològics.**
- **Projecte per a l'Associació de varietats de blats per optimitzar la provisió de serveis agro-ecosistèmics i la resiliència en sistemes herbacis extensius ecològics mediterranis**

Ahora també es portaran a terme les següents actuacions :

- **Màster d'agricultura ecològica a Gallecs** (mòdul de sòls i de reconversió a l'agricultura ecològica).
- **Visita tècnica a l'espai rural en relació a la recuperació de les varietats locals i tradicionals.**

Les accions es realitzaran amb la col·laboració de l'Associació Agroecològica de Gallecs, pagesos dels diferents municipis que integren el Consorci i del Grup de Recerca emergent Ecologia dels Sistemes Agrícoles (Agroecosystems) de la Universitat de Barcelona.

5. LA REALITZACIÓ D'ESTUDIS I PROJECTES DINS EL MARC DEL MEDI NATURAL

Gallecs alberga poblacions importants d'algunes espècies molt lligades al medi natural. Amb l'objectiu d'obtenir dades i indicadors que ens permetin avaluar la gestió que es realitza a l'EIN de Gallecs, es proposa realitzar els següents plans i estudis:

Estudi de les orquídiades de Gallecs. Anàlisi preliminar de l'estat de les poblacions i diversitat. El motiu principal de l'estudi és determinar la diversitat i distribució actual de les espècies d'orquídiades dins de l'EIN, així com avaluar les problemàtiques de conservació de les espècies detectades per tal de proposar les mesures de gestió adients.

L'estudi tractarà de determinar i detectar la totalitat de poblacions de les diferents espècies d'orquídiades presents a Gallecs.

Es mesuraran els següents paràmetres: Estat de la població, número de peus i amenaces. Alhora es realitzarà un informe de l'estat actual de les poblacions, amb densitat i nombres totals, els mapes de distribució de les espècies detectades, la valoració preliminar de les poblacions limítrofs a l'EIN i l'anàlisi preliminar de les amenaces i perills de les poblacions detectades conjuntament amb una proposta de mesures de gestió per disminuir aquestes amenaces i perills.

Per fomentar la biodiversitat del territori i millorar la presència de les aus rapinyaires a l'espai és reiniciarà el projecte de recuperació i coneixement de l'avifauna a l'aviari de Can Jornet Xic que es realitza conjuntament amb el Centre de Recuperació de Fauna Salvatge de Torreferrussa (CRFS).

Pla de gestió d'ecosistemes de Gallecs per incrementar la biodiversitat i fer-ho compatible amb l'activitat agrària. Inclou el manteniment i revegetació dels marges dels camps de conreu, seguint les directrius que es defineixen en l'informe sobre els marges agrícoles, realitzat per la Universitat de Barcelona.

Projecte pel foment de l'apicultura. Revegetació de l'espai de l'antiga antena de Com Radio.

6. ACTIVITATS ASSOCIATIVES. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS AMB VOLUNTARIAT. TREBALLS EN XARXA

Durant el 2019 es mantindrà el compromís i la col·laboració amb el grup de voluntariat ambiental de l'Agrupació de Defensa Forestal de Gallecs amb el Consorci, per tal de donar suport en les tasques de vigilància mediambiental, d'informació i divulgació del Parc i de prevenció d'incendis.

El Consorci es mantindrà com a membre de la XCT, i com a membre Observador de la xarxa europea EUROPARC .

7. ALTRES SERVEIS I ACTUACIONS

Altres actuacions que es portaran a terme durant l'exercici 2019 estan relacionades directament amb la seu, el funcionament, manteniment i la millora del serveis del Consorci, la realització de l'auditoria i d'altres tasques no incloses en els apartats anteriors.

La relació de personal per portar a terme el pla de gestió de l'exercici 2019, es descriu a continuació :

Gerent: les funcions que determinen l'article 18 dels Estatuts del Consorci: fer complir les decisions dels òrgans de govern del Consorci i ordenar-ne, si s'escau, la publicació; dirigir el personal en tots els seus aspectes, llevat del seu nomenament, acomiadament disciplinari o separació del servei; dirigir i inspeccionar tots els serveis i les activitats que presta o desenvolupa el Consorci; autoritzar despeses i adjudicar i formalitzar contractes sempre que no superin les dotacions pressupostàries de l'any en curs; ordenar tots els pagaments; preparar l'avantprojecte de pressupost del Consorci, elaborar la memòria anual de gestió de serveis i assumir la gestió patrimonial.

Administratiu comptable: Comptabilització i arxiu documents de caràcter econòmic, seguiment de la gestió pressupostària, preparació documentació per a la presentació d'impostos, preparació documentació per a les auditories. Interlocutor en matèria de riscos laborals.

Administratiu/va: tramitació d'expedients, atenció al públic, registre de documentació i arxiu de documents.